

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Synodus Agathensis constitit ex solis Episcopis regni Gotthorum.
Conjectura de Petro Episcopo de Palatio, qui ei synodo subscripsit.
Concilium Epaonense ex Episcopis regni Burgundionum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

rus ad Leontium scribit ut synodum habeat cum Episcopis provinciarum quæ congregari poterunt. Ceterum ut membrum hoc concludam, aio synodos generales Galliarum congregari solitas ab Imperatoribus, vel eorum auctoritate, Episcopum verò Arelatensem sibi vindicare voluisse jus illas convocandi, sed à Leone Papa repressum fuisse, Hilarum deinde Episcopo Arelatensi delegasse sollicitudinem congregandi quos posset Episcopos, id est, qui à Regibus sine-rentur accedere ad synodos.

XII. Nam eo tempore Reges Gotthi, partim jure belli, partim ex pactis, occupaverant aliquot provincias; quarum fines ita propagaverunt ut per illas tempestates possederint utramque Aquitaniam, & Novempopulianam, utramque Narbonensem, & provinciam Alpium. Burgundionibus parebant Lugdunenses, Viennenses, & Vesontionenses. Franci verò reliquum Galliarum occupabant. Constat ergo non potuisse illa tempestate congregari corpus Episcoporum Gallicanorum, ob diversitatem regnorum. Cujus rei illustre testimonium extat in epistola Aviti Episcopi Viennensis ad Senatores Urbis Romæ scripta anno quingentesimo tertio. Primùm enim illis significat dolorem quem conceperat ex judicio Romæ lato adversus Papam Symmachum, tum se apud eos excusat quòd ipse solus inter Episcopos Galliarum hanc epistolam scribat, quòd regnorum divisio impediatur eorum conventum. Affirmat tamen literas ad se ab omnibus collegis suis missas, quibus eum orant ut scribendam istius epistolæ curam in se suscipiat: *Vellemus ut que in causa communi supplicari oportet, amplitudo vestra congregatorum Gallie Sacerdotum relatione cognosceret. Sed quoniam hujus quoque voti non potes reddidit provincia prefixis regnorum determinata limitibus, quamprimum supplici prece posco ne celeberrimo ordini vestro pagina hæc aliquod moveat, quasi ab uno dictata, fastidium; quoniam à cunctis Gallicanis fratribus meis ad hoc ipsum non minùs per mandata quàm per literas oneratus, quæcumque à vobis omnes ambimus, unus suggerenda suscepi.*

Avitus epist. 31.

CAPVT XVIII.

Synopsis.

I. Synodus Agathensis constitit ex solis Episcopis regni Gothorum. Conjectura de Petro Episcopo de Palatio, qui ei synodo subscripsit. Concilium Epao-nense ex Episcopis regni Burgundionum.

II. Post excisum regnum Gothorum, prima Francorum synodus fuit Aurelianensis. Ad ejus for-

mam celebrata sunt cetera Gallia Concilia. Quinam Episcopi ad eam convenerint.

III. Conventus ille extraordinarius erat; ideòque convocandus à Rege. Itaque à Clodoveo convocatus est.

IV. Post obitum Clodovei, regnum ejus divisum in tetrarchias. Vtriusque Regum portio, regnum dicebatur, velut regnum Childeberti, Marcham Childeberti vocat Marij Chronicon. Arvernense Concilium, Sortem.

V. Variatum temporis fuere Galliarum Concilia. Quippe interdum constabant ex Episcopis universæ Gallie, interdum verò ex Episcopis unius regni. Canon 1. Concily 111. Aurelianensis explicatur.

VI. Concilium Aurelianense secundum congregatum fuit jussu Regum. Explicatur immutatio que in sequentibus Conciliis accidit circa jura regia. Prima omnium Synodus Arvernensis imminuere caput regiam auctoritatem. Apertior fuit audacia sequentium Conciliorum.

VII. Temperamento usa synodus secunda Parisiensis, utemque secunda Turonensis.

VIII. Sequentia Concilia us verbis usa sunt qua Regum auctoritati respondent. Evocationis vox explicata.

IX. Concilium Matisconense secundum congregatum est jussu Guntramni Regis. Ei interfuerunt omnes Episcopi regni Burgundici. In eo statutum est ut tertio quoque anno Concilium celebraretur unà cum dispositione Principis. Vox dispositio explicatur. Conantur patres novam Patriarchæ dignitatem tribuere Episcopo Lugdunensi. Synodus Parisiensis quinta convocata est à Rege Clotario. Et Cabilonensis à Clodoveo secundo.

X. Episcopi tenentur accedere ad synodum quam Rex indicarit. Probatur ex insigni loco Gregorij Turonensis. In literis tamen convocationis exprimenda erant causa ob quas conventus precipiebatur.

I. **A**TTAMEN licet corpus Galliarum in synodo congregari non posset, provinciæ quæ uni Regi parebant synodum componebant absque ulla permissione Episcoporum alienarum provinciarum; ut constat ex Synodo Agathensi, quæ anno quingentesimo sexto habita est permissu Alarici Regis Vuisigothorum, tamen Arrianus esset: *Cum in nomine Domini, ex permissu Domini nostri gloriosissimi, magnificentissimi, piissimi que Regis, in civitate Agathensi sancta synodus convenisset.* In subscriptionibus autem leguntur nomina Metropolitanorum Arelatensis, Narbonensis, Burdegalensis, Elufani, Bituricensis, & Vicarij Metropolitanorum Turonensis, itemque plurimorum Episcoporum earundem provinciarum quæ regnum Tolosanum constituebant. Nullus porrò Episcopus regni Francorum aut Burgundionum ei synodo interfuit; neque etiam ex Hispania, tamen magna illius pars Regis Alarici imperio pareret. Suscipiendi tamen locus heic esset Petrum Episcopum de Palatio, qui synodo huic subscripsit, cuius civitatis vocabulum ad nullam urbem referri

referri potest earum quæ pendebant à metropolitibus (suprà memoratis) fuisse ex Hispaniis, è *Palentio* nimirum, sive *Palentia*, quæ civitas erat episcopalis in provincia Carthaginensi; qui cum fortè *Tolosa* degeret in comitatu *Alarici*, Synodo *Agathensi* potuit interesse.

Synodus *Epaonensis*, itémque *Lugdunensis*, habitæ fuerunt anno *DXXVII*, ab Episcopis regni *Burgundionum*, quibus nulli regni *Francorum* Episcopi adfuerunt.

II. Quod attinet ad Episcopos qui *Francorum* dominationi parebant, prima eorum synodus fuit *Aurelianensis* prima; quæ ex præcepto *Clodovei* Regis habitata est, post excisum regnum *Vvisigothorum* adjectâque imperio *Francico* quatuor metropoles ex iis quas *Alaricus* obtinebat, *Turonensem* videlicet, *Bituricensem*, *Burdgalensem*, & *Elusanam* sive *Novempopulanam*. At *Narbonensis*, excepta civitate *Tolosana*, remansit sub ditione *Regum Gothorum* in Hispania; *Arelatenfis* verò, *Theodorico* Regi *Italiae* cessit. Consideranda autem est in primis diligenter auctoritas hujus Concilij, quod paulò post habitum est quàm *Clodoveus* Christianam religionem suscepisset, quoniam ad illius formam cetera *Galliae* Concilia celebrata sunt, tam in prima *Regum* nostrorum dynastia, quàm in secunda.

Igitur Concilium habitum fuit anno *DXXI*, in civitate *Aurelianensi* ab Episcopis provinciarum *Galliae* quæ Regi *Clodoveo* parebant. Nam præter *Metropolitanum Turonensem*, *Bituricensem*, *Burdgalensem*, & *Elusanum*, ac quàmplurimos Episcopos earum provinciarum quæ recens imperio *Clodovei* adjectæ erant, convenere etiam *Metropolitanus Rothomagensis* & quàmplurimi Episcopi provinciarum *Senonensis* & *Remensis*. *Treverensis* tamen, *Moguntinus*, & *Coloniensis* non adfuerunt; nisi fortassis hac in parte laborent subscriptiones Episcoporum.

III. Quoniam verò conventus ille coactus erat ex septem provinciis, ideoque extraordinarius erat, necessarium fuit ut à Rege convocaretur. Atque id eò magis obtinere debuit quòd nullus *Exarchus* aut primus *Metropolitanus* esset in regno; cum *Arelatenfis*, cui ea sollicitudo olim delegata fuerat ab *Hilario* Papa, *Regum Italiae* dominationi subjectus esset; qui angulum illum *Galliae* in regno *Italiae* annuerant, velut provinciam particularem, ita ut *Gallia* provincia diceretur, quemadmodum apud *Gothos* *Hispanos* provincia *Narbonensis* vocabatur *provincia Gallia*.

Tom. II.

Sanè præfatio Concilij *Aurelianensis* docet illud à *Clodoveo* Rege convocatum esse, quod in primis quærebamus.

IV. Post obitum *Clodovei*, regnum ejus divisum est in tetrarchias, ita tamen ut unusquisque liberorum ejus retinuerit nomen *Regis Francorum*. Portiones autem eorum distinguebantur ex nomine *Regis*, exempli causa regnum *Childeberti*, vel *Clotary*; ut patet ex epistolis à *Vigilio* Papa scriptis ad Episcopos sub regno *Childeberti* Regis per *Gallias* constitutos. *Vetus Chronicon Marij*, uniuscujusque portionis tractum *Marcham* nuncupat, ut *Marcham Childeberti*. Id verò sorte nominat Concilium *Arvernense* habitum anno *DXXXVII*, in epistola ad *Regem Theodebertum* scripta; qua eum Episcopi rogant ne Clerici aut laici qui sub unius *Regum* imperio habitant, facultates amittant quæ ipsis competunt in sorte alterius *Regis*: *Ne dum unius Regis quisque potestati ac dominio subiacet, in alterius sorte partem amitteret facultatem*.

V. Quoniam verò quilibet *Regum* jura regni sui conservare studebat, hinc factum est ut Concilia quæ tunc temporis habitata sunt, diversè composita sint. Quippe interdum ad ea conveniebant Episcopi ex provinciis omnium regnorum. Verùm id ex *Regum* consensu fiebat; quemadmodum *Synodus Sardicensis*, quæ ex Episcopis *Orientis* & *Occidentis* constabat, convocata fuit literis *Imperatorum Constantij* & *Constantis*, qui fratres erant. Aliquando verò Concilia ex iis tantum Episcopis constabant qui in ejus *Regis* imperio habitabant à quo evocabantur. cujusmodi sunt omnia ferè Concilia *Gallicana*. Ad hoc autem ut ea rata essent, necessarium non erat ut eis Episcopi ex omnibus *Galliae* provinciis interessent. Nam canon primus Concilij tertij *Aurelianensis*, quo rejiciuntur excusationes Episcoporum qui eo prætextu absunt à synodo quòd in alterius Principis sorte seu divisione consistant, intelligendus est de synodo uniuscujusque *Metropolitani*, id est, provinciali, non autem de *Synodo nationali*, ut constat ex verbis canonis.

VI. Concilium *Aurelianense* secundum congregatum fuit jussu *Childeberti* ejusque fratrum anno *DXXXIII*, quemadmodum *synodus ipsa* fatetur in præfatione: *Cum ex præceptione gloriosissimorum Regum in Aurelianensem urbem, de observatione legis catholice tractaturi, Deo auxiliante convenissemus*. Vnde patet patres illius synodi agnoscere inesse Regi auctoritatem pro convocazione synodi. At sequentia Concilia eam

Hh

Concil. Aurelian. tertij can. i. Qui tamen & hanc excusationem sibi novimus esse sublatam, si absentiam suam ditione sortis creditur excusandum.